

POHJOIS-KARJALAN AMMATTIKORKEAKOULU
Viestinnän koulutusohjelma

Hanna Kankkunen

PELKKÄÄ PUHETTA
Kokemuksia talk show -tuotannon tiimityöskentelystä

Opinnäytetyö
Toukokuu 2011

POHJOIS-KARJALAN
AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2011
Viestinnän koulutusohjelma

Länsikatu 15
80110 JOENSUU
p. (013) 260 6996

Tekijä

Hanna Kankkunen

Nimeke

PELKKÄÄ PUHETTA

Kokemuksia talk show- tuotannon tiimityöskentelystä

Tiivistelmä

Opinnäytetyössä tutkitaan käsitettä talk show sekä käsitellään työharjoittelua suorassa keskusteluohjelmassa. Opinnäytetyö painottui avaamaan keskusteluohjelman tuotantoa erityisesti tuottajan ja tuotantoharjoittelijan näkökulmasta. Läpi käydään useita tilanteita, joita harjoittelijan työ sisälsi.

Talk shown käsitettä avattiin tutkimalla sen historiaa ja erilaisia genrejä. Opinnäytetyössä on yksi Maria!-keskusteluohjelman jakso purettu osiin ja selvitetty, kuinka jokainen osa-alue on toteutettu ja ketkä työryhmään kuuluivat.

Opinnäytetyön päätelmä on, että paras lopputulos keskusteluohjelmassa saatiin, kun on tehty huolellinen pohjatyö jokaista lähetystä varten, uskallettiin mennä välillä käsikirjoituksen ulkopuolelle ja kysyä juuri ne kysymykset, joista yleisö on kiinnostunut. Tuotantoharjoittelijalla on omat vastualueensa työryhmässä ja myös hänen työpanoksensa on tärkeä ohjelman valmistumisen kannalta.

Kieli

suomi

Sivuja 38

Asiasanat

talk show, tuottaminen, työharjoittelu, ryhmätyö, havainnointi

NORTH KARELIA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

THESIS
May 2011
Degree programme in
Communication (Media)

Länsikatu 15
FIN 80110 JOENSUU
FINLAND
Tel. (013) 260 6996

Author

Hanna Kankkunen

Title

ALL TALK

Experiences of Working in a Talk Show Production Team

Abstract

This thesis studies the concept of talk show and an intern's role in live talk show. The main focus of the thesis is in talk show production, especially from the producer's and intern's point of view. In this thesis I am going through many situations that were part of an intern's job description.

The concept on talk show was opened by studying the history of talk show and its different genres. One episode of Maria! talk show has been put in parts and examined how each section has been made and who were part of the task force.

The conclusion of the thesis is that careful work for each episode and the courage to step outside the manuscript and asking just the right questions brought the best results. An intern has her responsibility areas and also this contribution was important for the show.

Language

finnish

Pages 38

Keywords

talk show, production, internship, team work, observation

Sisältö

Tiivistelmä

Abstract

1	Johdanto.....	5
2	Mikä on talk show?.....	6
2.1	Talk show'n määritelmä.....	6
2.2	Talk show'n eri tyypit.....	8
3	Talk show'n historia.....	10
3.1	Talk show maailmalla.....	10
3.2	Talk show Suomessa.....	11
3.3	Julkisuus.....	13
4	Talk show televisiotuotantona.....	14
4.1	Tyypillinen työryhmä.....	14
4.2	Tärkeimmät tekijät.....	15
5	Talk shown tuottaminen.....	17
5.1	Erilaiset tuottajat.....	17
5.2	Tuottajan merkitys.....	19
6	Maria! -sarjan tuotanto.....	21
6.1	Maria!.....	21
6.2	Tarinatalo.....	24
6.3	Marian! ydintiimi ja sen toimenkuvat.....	24
6.4	Tuotantoassistentin tehtävät Maria!-tuotannossa.....	25
6.5	Yhden Maria!-jakson rakenne.....	27
7	Yhteenveto.....	31
7.1	Talk show'n ymmärtäminen.....	31
7.2	Osallistuva havainnointi.....	32
7.3	Loppupohdinta.....	33
	Lähteet.....	37

1 Johdanto

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on valottaa käsitettä ”talk show”, selvittää tuottajan roolia keskusteluohjelmassa sekä kertoa työskentelystä osana keskusteluohjelman työryhmää. Käsittelen näitä aiheita paljon omien kokemuksieni näkökulmasta ja pääpaino onkin niissä. Työn tarkoitus on myös selvittää mitä oikein tapahtuu talk show kulissien takana ja siinä käytän lähteenä muun muassa Maria!-ohjelman entisen tuottajan haastattelua. Kirjalähteitä tässä työssä on käytetty apuna selvittämään talk show formaatin historiaa, rakennetta ja vaikutusta televisioon. Työ keskittyy television viihteellisiin keskusteluohjelmiin. Puraan myös yhden Maria!-televisiosarjan jakson osiksi ja kerron, mitä on tapahtunut viikolla ennen lähetystä ja jakson esittämisen aikana.

Opintojeni aikana minulle tarjoutui tilaisuus suorittaa työharjoitteluni toinen osa Maria!-nimisessä television talk show -ohjelmassa. Työskentely oli minulle aivan uusi kokemus, sillä se oli ensimmäinen kerta, kun olin mukana tekemässä oikeaa televisio-ohjelmaa sekä myös suoraa lähetystä.

Suomalaisessa televisiossa viihteelliset talk show -ohjelmat eivät ole niin yleisiä kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa, mutta myös täällä on tehty tuotantoja, jotka ovat ansainneet paikkansa Suomen televisiohistoriassa. Kerron työssä omista havainnoistani Marian! työryhmässä. Keskityn kertomaan ohjelman tekemisen prosessista ja siitä, mikä minun roolini siinä oli. Olin mukana ohjelman esivalmisteluissa ja kerron tässä omista kokemuksistani harjoittelijana ja siitä, onko harjoittelijasta ohjelman tekemisessä mitään hyötyä, sainko tästä ajanjaksosta omasta mielestäni valmiuksia toimia tulevaisuudessa tuotantoyhtiössä ja opinko mitään tv-maailmasta. Pohdin myös ohjelman muiden tekijöitten työnkuvaa ja heidän merkitystään ohjelman valmiiksi saattamisessa. Keskityn erityisesti tuottajan rooliin.

Viestintätutkimus on jo monien vuosien ajan tutkinut televisiokeskusteluja. Koko ajan lisääntyvät ohjelmat ja suosion kasvu on ollut alku monelle genre- ja yleisötutkimukselle. Niitä voidaan myös käyttää malliesimerkkeinä television viralli-

sempien lajityyppien viihteellistymisestä ja siitä miten asia ja viihde sulautuvat toisiinsa yhdessä ohjelmassa. (Erler & Timberg 2011.)

Talk show't ovat foorumeita ajankohtaisille aiheille. Talk show, kuten sanomalehtikin, mielletään usein kertakäyttötavaraksi. Molemmat keskittyvät aiheisiin, jotka juuri sillä hetkellä, ennen lähetyksen alkua tai lehden painoon menoa ovat tärkeimmät ja uusimmat. Esimerkiksi NBC on hävittänyt ensimmäiset kymmenen vuotta Johnny Carsonin *Tonight showsta*, koska niillä ei uskottu olevan mitään käyttöä tulevaisuudessa. (Erler & Timberg 2011.) Lehden uutiset unohtuvat mielestä kun uusi numero ilmestyy ja talk show -vieraat unohtuvat uusien tullessa lavalle seuraavana iltana.

Uusia talk show'ta ja juontajia ilmestyy suhteellisen nopeaa tahtia mutta suuria ja merkittäviä muutoksia television puheohjelmissa tapahtuu harvemmin. Muutokset ovat yleensä lähteneet hyvin pienestä joukosta vaikutusvaltaisia juontajia ja ovat tapahtuneet erilaisilla televisiohistorian aikakausilla. (Erler & Timberg 2011.)

2 Mikä on talk show?

2.1 Talk show'n määritelmä

Tässä luvussa avataan käsitettä talk show ja tarkastellaan formaatin historiaa ja rakennetta. Talk show on genre, joka voidaan jakaa moneen alagenreen. Omien havaintojeni sekä aiheesta kirjoitetun kirjallisuuden perusteella olen päätenyt määrittelemään tyypillistä talk show'ta seuraavalla tavalla: talk show on usein viihteellinen keskusteluohjelma ja sen muoto on melko vakiintunut (Pollick 2011). Tyypillisessä talk show -ohjelmassa nähdään yleensä yksi tai kaksi juontajaa ja kaksi tai kolme vierasta (Erler & Timberg 2011). Asioita käsitellään usein huumorin avulla. Ohjelmassa voi olla yksi tai kaksi muualla kuvattua inserttiä, jotka ovat yleensä toteutettu mahdollisimman edullisesti, pienellä työryhmällä ja yhdellä kameralla, kuten Maria!-ohjelmassa.

Wikipediassa talk show määritellään ohjelmaksi, jossa yksi ihminen tai ryhmä ihmisiä keskustelee ohjelman juontajan kanssa (Wikipedia 2011a). Yleensä tällaisissa ohjelmissa vieraillee julkisuudesta tuttuja henkilöitä, oman alansa asiantuntijoita, muusikoita ja näyttelijöitä. He puhuvat työstään ja henkilökohtaisesta elämästään, ja lopulta mainitaan heidän uusin levynsä, kirjansa tai elokuvansa. Varsinkin Yhdysvalloissa talk show't ovat olleet viihdeteollisuuden perusrunko jo vuosia, koska niitä on edullista tehdä ja vierailijoita sekä puheenaiheita riittää huomattavasti enemmän kuin Suomen kokoisessa maassa. Tuottajan kannalta ne siis ovat suhteellisen helppoja ja halpoja tuottaa ja yleisön kannalta mielenkiintoisia seurata (Aslama 1998, 151).

Televisiosta tulee päivän aikana paljon ohjelmia joissa puhutaan, silti näistä ohjelmista ei puhuta talk show'na, joten mikä sitten tekee ohjelmasta talk show'n? Puhetraditiot ovat kehittyneet uutisten, viihteen ja useiden sosiaalisten kohtaamisten kautta, jotka on adaptoitu televisioon. Puhetta on visailuohjelmissa, parisuhdeohjelmissa, puutarhaohjelmissa, lista on loputon. Kaikissa näissä ohjelmissa puhutaan, mutta niitä ei mainosteta talk show'na tai keskusteluohjelminä. Talk show rakentuu kokonaan puheen ympärille, siinä ei samalla tapahdu mitään muuta. Talk show'n tulee pysyä tiukasti aikataulussa, sen aiheiden täytyy viikko toisensa jälkeen olla mielenkiintoisia eivätkä ne saa loukata yleisön enemmistöä, vaikka välillä täytyykin olla provokatiivinen ja aiheuttaa keskustelua. (Erler & Timberg 2011.)

Talk show -tyyppiset ohjelmat ovat lisääntyneet viime vuosikymmenten aikana ja saaneet samalla uusia muotoja erityisesti kaupallisten kanavien lisääntymisen myötä. Perinteisten paneelikeskustelujen rinnalle on tullut televisiopersoonallisuuksien vetämiä juttutuokioita amerikkalaiseen tyyliin. Monet talk show't rakentuvat lähes pelkästään viihhteellisten keskustelujen varaan, toisissa haastattelujen lisäksi nähdään muun muassa musiikkiesityksiä tai lyhyitä sketsejä. Painopiste säilyy silti aina vieraisissa ja heidän kanssaan käydyissä keskusteluissa. (Hietala 1996, 52.)

Talk show koetaan tässä hetkessä ja sen täytyy myös tuntua siltä, oli ohjelma sitten suora, nauhoitettu studioyleisön edessä tai uusinta. Ohjelman juontajan, katsojien ja yleisön täytyy kokea sama hetki. (Erlar & Timberg 2011.)

2.2 Talk show'n eri tyypit

Talk show formaattiin kuuluu erilaisten genrerajojen ylittäminen. Kuitenkin tutkiessani keskusteluohjelmia huomasin, että talk show't voidaan karkeasti jaotella kolmeen kategoriaan, jotka ovat kaikkien talk show tyyppisten ohjelmien perustoja. (wikipedia 2011a; Laajalahti 2004, 15, 16)

1. Daytime talk show, jota voidaan kutsua myös nimellä the tabloid talk show, joista ehkä kuuluisin ympäri maailmaa on *Oprah*. Näissä ohjelmissa keskitytään yleensä yhteen aiheeseen, vaikka vieraita voi olla monia. Suomeen keskellä päivää esitetyt talk show't eivät ole vielä rantautuneet siinä määrin, että niitä täällä tuotettaisiin, vaikka meilläkin on arkisin voinut The Oprah Show'ta seurata. Daytime talk show'n idea on usein tuoda studioon tavallisia ihmisiä ja antaa heille hetkensä kertoa ongelmistaan julkisesti. Genrelle tyypillisiä aiheita ovat muun muassa kapinoivat teinit ja avioliiton ulkopuoliset suhteet. (Wikipedia 2011b) Lähetysajastaan johtuen tämän genren edustajat tavoittavat pääasiassa kotiäidit, joilla on mahdollisuus pitää televisiotaan auki päivisin.

2. Poliittinen talk show kuten The Larry King Show, josta joulukuussa 2010 nähtiin viimeinen jakso. Sen lisäksi, että näissä ohjelmissa puhutaan politiikasta vakavasti, sille myös irvaillaan. Suomessa tällaista säännöllisesti nähtävää, politiikkaa käsittelevää keskusteluohjelmaa ei ole. Meillä suositaan esimerkiksi vaalien alla nähtäviä teemailtoja tai tunnin mittaisia ohjelmia, joissa eri puolueet saavat esittää näkökantansa sillä hetkellä pinnalla oleviin poliittisiin kysymyksiin.

3. Celebrity talk show (voidaan käyttää myös nimeä late night talk show) eli julkisuuden henkilöitä käsittelevät talk show't ovat ehkä suosituin genre. Yhdysvalloissa niitä ovat esimerkiksi The Tonight Show ja jo loppunut The Conan O' Bri-

en Show. Suomessa Maria! haastattelee julkisuudesta tuttuja henkilöitä. Aiemmilta vuosilta tuttuja nimiä ovat M-show, Hyvät, pahat ja rumat ja Joonas Hytönen Show.

Television keskustelu- ja puheohjelmiksi voidaan määritellä hyvin monenlaisia asia- ja viihdeohjelmia sekä näiden eri variaatioita. Tämänkaltaisia ohjelmia kuvataan Suomessa lehtien ja internetin ohjelmatiedoissa hyvin monella tavalla. Yleisin sanamuoto on keskusteluohjelma. Vain harvat ohjelmat kutsuvat itseään televisiohaastatteluksi, vaikka suurin osa television välittämästä puheesta on itse asiassa haastattelua. Harva ohjelma määrittelee itseään myöskään talk show'ksi, vaikka käsite on genren nimityksenä muuten yleinen (Nuolijärvi & Tiitula 2000, 80).

Genre ei kuitenkaan ole niin helposti määriteltävissä kuin esimerkiksi komediasarjoissa tai uutisissa. Genren rajat ovat häilyviä ja genren määrittelemisen yrittämisessä voi syntyä mielipide-eroja. Talk show't usein yhdistelevät television erilaisia lajityyppejä. Samoin kuin uutisten katsojalla myös talk show'n katsojalla on ennestään mielikuvia siitä, millainen alkavan ohjelman pitäisi olla ja näin ollen katsoja asennoituu katsomaan ohjelmaa tietyllä tavalla.

Yksi tärkeimmistä talk show -ohjelmien yhteneväisyyksistä on, että niillä on keskustelun lisäksi tavoitteena saada katsoja viihtymään. Viihteellisyys ei kuitenkaan tarkoita sitä, että ohjelmassa pitäisi aina olla sirkustemppeja. Puhe ja keskustelu ovat itsessään ohjelman show. Viihteellisyys voi syntyä vieraan tai juontajan huvittavasta käyttäytymisestä, kiinnostavasta aiheesta tai vieraan ja juontajan välisestä väittelystä. Viihteellisyyttä lisää myös, jos katsoja ei pysty ennakoimaan, mitä seuraavaksi tapahtuu. Keskustelun kulku voi olla arvaamaton ja juontaja voi esittää vieraalleen kysymyksiä, joihin vierailija ei ole ollenkaan vaurautunut, tai keskustella aiheista, joita vierailija on ennakkoon pyytänyt välttämään. Yleisesti ottaen vierasta ei kuitenkaan ole tarkoitus laittaa vaikeaan tilanteeseen kysymyksiä avulla eikä häntä ole tarkoitus nöyryyttää.

Taustayhtye on yleensä olennainen osa talk show -ohjelman lopetusta. Yhdysvalloissa voi orkesterin tilalla olla usein myös stand up -koomikko. Artistivierana on usein henkilö, joka on juuri julkaissut albumin. Yleensä artistia ei haastatella, mutta esimerkiksi Maria!-ssa näin saatettiin tehdä, jos ohjelmaan jäi ylimääräistä aikaa. Lopputekstit voi myös laittaa pyörimään esityksen päälle, jos aikaa ei niihin erikseen jää.

Vaikka ohjelmassa täytyykin olla käsikirjoitus, on tilaa jätettävä myös spontaaniudelle. Varsinkin suorassa lähetyksessä on jännittynyt ja yllätyksellinen tunnelma jo sen takia, että lipsahduksia ja kaoottisia tilanteita ei voi leikata pois. Myös lavasteet vaikuttavat, hauskat ja värikkäät lavasteet jo yksinään voivat saada niin vieraat kuin yleisönkin rentoutumaan. (Nuolijärvi & Tiittula 2000, 89.)

3 Talk show'n historia

3.1 Talk show maailmalla

Tässä luvussa tarkastelen talk show'n kehittymistä maailmalla ja kotimaassa. Pohdin myös, mikä mahdollistaa sen, että talk show't ovat niin suosittuja tekijöiden kuin katsojienkin keskuudessa.

Talk show ei syntynyt yhdessä yössä, se on muokkautunut radion, vaudevillen ja teatterin avustuksella. "Suora", ei-käsikirjoitettu ja suoraan yleisölle kohdistettu keskustelu erottaa television muusta viihdeteollisuudesta. Puhe ja keskustelu vaikuttavat spontaanilta ja ovatkin sitä tiettyyn rajaan saakka, mutta lopulta se mitä yleisö näkee on käsikirjoittajien, tuottajien, ohjaajien ja tekniikkaryhmän hallitusti luoma, televisiolle sopiva ohjelma. (Erler & Timberg 2011.)

Yhdysvallat on talk show'n luvattu maa. Kaikilla kanavilla on oma talk show'nsa, joista jotkin näkyvät vain paikallistelevisiossa ja jotkin valtakunnallisesti. Talk show on tullut televisioon Yhdysvalloissa television yleistyessä. Termi talk show on sen sijaan suhteellisen myöhäinen keksintö, se tuli käyttöön 1960-luvun puo-

livälissä, vaikka spontaani puhe erilaisissa muodoissa onkin ollut kaikkien lähe-
tyksien kulmakiviä aina (Erler & Timberg 2011).

Joe Franklin, amerikkalainen radio- ja tv-persoonallisuus, juonsi kaikkien
aikojen ensimmäistä talk show'ta, *The Joe Franklin Show* -ohjelmaa, joka alkoi
1951. *The Tonight Show* tuli ruutuun vuonna 1954. Silloin sen juontaja oli Steve
Allen ja sittemmin Johnny Carson, mutta useimmat suomalaiset ovat
tutustuneet ohjelmaan Jay Lenon vetämänä. (Wikipedia 2011a.) Radiotähdet
alkoivat siirtyä televisioon, ja voidaankin todeta, että televisio ei tappanut
radiotähteä vaan teki hänestä vielä isomman tähden.

Late night talk show on alusta asti ollut merkittävin genre talk show -ohjelmien
joukossa. 1960-luvun lopulla ja 1970-luvun alussa Yhdysvalloissa käytiin talk
show -"sotaa" kun Johnny Carson taisteli katsojista uusien vastustajien, kuten
Joey Bishopin ja David Frostin, kanssa. Läpi 1960-, 1970- ja 1980-lukujen
Johnny Carsonin alkumonologia pidettiin kansan mielipiteenä, ja myöhemmin
Jay Lenon ja David Lettermanin koomiset monologit jatkoivat tätä traditiota.
(Erler & Timberg 2011.)

1970-luvulla talk show't nousivat suurempaan suosioon tabloid talk show'n
menestyksen myötä. Aamuisin näytettävät visailuohjelmat ja joidenkin kanavien
aamuisin esittämät elokuvat saivat väistyä aamuisten keskusteluohjelmien,
kuten *Good Morning America*, tieltä. (Wikipedia 2011c.) Niiden suosio jatkuu
edelleen, ja myös Suomessa useat aloittavat aamunsa esimerkiksi MTV3:n
esittämän *Huomenta Suomen* parissa. Miellän *Huomenta Suomen* tässä työssä
talk show'ksi, mutta se on myös malliesimerkki siitä, miten talk show -genre voi
sekoittaa eri tyyliä. Ohjelman sisällä on ikään kuin uusia ohjelmia, *Huomenta
Suomen* aikana nähdään moneen kertaan niin uutiset kuin kokkausvinkkejäkin.

3.2 Talk show Suomessa

1990-luvulla neloskanavalla pyöri *Ricki Lake Show*, ja viimeistään tämä kotiäi-
deille katsottavaksi tarkoitettu ja ihmisille viisitoista minuuttia julkisuudessa an-

tanut talk show toi kulttuurin pysyvästi myös Suomeen. Suomessa tosin tällaista viihteellisessä mielessä tavalliset ihmiset ja heidän ongelmansa televisioruutuun tuovaa talk show'ta ei ole tehty.

Suomen tunnetuimmat ja muistetuimmat talk show't ovat *Hyvät, pahat ja rumat* ja Timo T.A. Mikkosen *M-show*, jonka tarkoitus oli tuoda ruutuihin uusi amerikkalaistyylinen keskusteluohjelma. Viime vuosina kansa on taas seurannut mielellään Arto Nybergiä ja Maria!-ohjelmaa. Hyvät, pahat ja rumat toi 1990-luvulla röyhkeyden suomalaiseen televisioon. Missään muussa ohjelmassa ei ennen sitä, eikä sen jälkeenkään ole kysytty tasavallan presidentiltä, onko hän laskeutunut allensa lentokoneessa, kuten huhut kertoivat (Rantalainen 2009, 98).

Ensimmäinen suora Hyvät, pahat ja rumat -lähetys nähtiin lauantai-iltapäivänä 18. tammikuuta 1992 kello 14.00. Hyvien, pahojen ja rumien ainoa selkeä linjanveto ohjelmaa aloittaessa olivat ajankohtaiset ja yksinkertaiset henkilöhaastattelut, jotka tehtiin studiossa, ja musiikkivideot, jotka rikkoivat vähän talk show'n rakennetta, joka saattoi olla hieman laahaava. (Rantalainen 2009, 57,58.) Vaikka ensimmäiset lähetykset olivatkin katastrofeja, ohjelma lunasti pian paikkansa ohjelmistossa sekä katsojien puheenaiheena ja katsojaluvut nousivat lähes aina 400 000:een. (Rantalainen 2009, 63.) Simo Rantalaisen ja Jari Sarasvuon rinnalla oli aluksi myös kolmosjuontaja. Pian kuitenkin huomattiin, että kukaan ei pysynyt Rantalaisen ja Sarasvuon tahdissa, ja kolmannesta juontajasta luovuttiin kokonaan. (Rantalainen 2009, 59.)

Ohjelmassa vieraili sen ajan tunnetuimpia henkilöitä Suomen tasavallan presidentistä Samantha Foxiin. Vaikka Hyvien, pahojen ja rumien viimeisestä jaksosta on kulunut jo yli kymmenen vuotta aikaa, olisi se vielä nykyäänkin provosoivaa katseltavaa yleisölle, joka on tottunut näkemään televisiostaan kaikkea.

Timo T.A. Mikkonen taas oli Suomen ensimmäinen Yhdysvalloista mallia ottanut talk show -juontaja. M-Show'n esikuvana toimi muun muassa kuuluisa The Tonight Show Starring Johnny Carson. M-Show oli ohjelmistossa vuosina 1971–1974. Aluksi se sijoitettiin halvimmalle mahdolliselle ohjelmapaikalle, tiistain alkuiltaan. Myöhemmin kun ohjelma oli saavuttanut suosiota, sitä alettiin tiistain

lisäksi näyttää kerran kuukaudessa lauantaisin, jolloin sen pituuskin oli yhdeksänkymmentä minuuttia. (Mikkonen 1982, 109, 111.)

1990-luvun alusta useat suomalaiset muistavat myös Anna-Kaisa Hermusen. Hänellä oli oma talk show, *Hermunen* (Wikipedia 2011d). Hermusen haastattelutapa ärsytti enemmistöä yleisöstä ja sai aikaan myös otsikon *Ilta-Sanomiin* ”Anna-Kaisa Hermunen ärsyttävin tv-kasvo”. MTV3:n lomauttaessa suuren osan työntekijöistään loppui myös Hermunen. Hermunen kuitenkin avasi tietä muille naisille television talk show -maailmassa.

Kaupallisten kanavien talk show -ohjelmat eroavat paljon Yleisradion ohjelmista, joihin suomalainen keskusteluohjelma -termi sopii paremmin kuin talk show joka jo nimenä viittaa ohjelman viihteellisyyteen. Yleisradion keskusteluohjelmat ovat myös enemmän haastattelumaisempia ilman ohjelman vetäjän omia mielipiteitä. Yleisradion keskusteluohjelmissa tai televisiohaastatteluissa on myös tilaa niin sanotuille tavallisille ihmisille. Jos otetaan kärjistetyksi esimerkiksi vaikka ihmisen alkoholiongelmasta toipuminen, on mahdollista, että asiasta on Yleisradiossa kertomassa joku tavallinen, ei ennen julkisuudessa ollut henkilö, kun taas kaupallisilla kanavilla asiasta on puhumassa lehdistä tuttu henkilö, jonka ongelmaa olemme voineet seurata viikkolehtien palstoilta jo vuosia.

3.3 Julkisuus

Talk show -buumin mahdollistaa kaksi asiaa: median luoma tähtikultti sekä katsojien uteliaisuus. Media työskentelee yhdessä julkisuutta tarvitsevien ihmisten kanssa. Julkisuuden henkilöiden tähtikuvat syntyvät television luomien roolien – muun muassa urheilijoiden, missien, laulajien, näyttelijöiden ja poliitikkojen – kautta, ja sekä televisio- että lehtihaastattelujen tehtävänä on esitellä se toinen puoli, ”tavallinen ihminen”. Yleisö haluaa tietää julkisuuden henkilöstä enemmän ja oppia tuntemaan hänet yksityishenkilönä, ja tätä päämäärää palvelemaan ovat tulleet talk show’t. (Hietala 1996, 53.) Haastattelujen kautta ihmiset myös haluavat tietää, millainen luonne julkisuuden henkilöllä on, antaako hän omana itsenään hauskoja kommentteja ja osaako nauraa itselleen vai onko hän tärkei-

levä ja itseään täynnä. Tällaiset henkilöhaastattelut voivat myös jossain määrin ratkaista, ketä äänestäisi seuraavissa eduskuntavaaleissa ja kenen elokuvaa menee seuraavaksi katsomaan. Monet talk show't perustuvat siihen yksinkertaiseen asiaan, että ne tuovat studioon viikon kuumimmat puheenaiheet ja ihmiset. Näitä ohjelmia on ”pakko” katsoa pysyäkseen ajassa mukana ja voidakseen keskustella naapurin kanssa hississä. (Hietala 1996, 54.)

Esiintyminen televisiossa voi parhaimmillaan lisätä ohjelmassa vierailevan henkilön näkyvyyttä paljon, niin hyvässä kuin pahassa. Esimerkiksi Päivi Räsäsen esiintyminen TV2:n 12.10.2010 näytetyssä teemälähetyksessä, ”Homoillassa”, aiheutti joukkopaon kirkosta (eroakirkosta.fi 2011). Ohjelma lasi Päivi Räsäsen kannatusta mutta saattoi joissain piireissä myös nostaa sitä. Siitä myös puhuttiin monta viikkoa niin Internetin keskustelupalstoilla kuin lehdistössäkin. Sen sijaan kun Jari Sillanpää kertoi 23.2.2006 esitetyssä Hyppönen-Enbuske Experiencessä olevansa homoseksuaali, tunnustus toi rehellisyydellään positiivista palautetta ja kannustusta sekä kasvatti Sillanpään jo ennestään suurta suosiota.

4 Talk show televisiotuotantona

4.1 Tyypillinen työryhmä

Tässä luvussa käsitellään yleisesti talk show -tuotantoa; mitkä ovat sen tärkeimmät osa-alueet ja keitä ovat tekijät. Talk show't kuvataan yleensä aina studiossa. Usein työryhmät jakautuvat niin, että varsinaisen kuvausstudion puolella työskentelee tekninen työryhmä, eli kuvaajat, valomiehet sekä lavastajat. Varsinainen lähetyksen ohjaus tapahtuu studion ulkopuolelta, usein studion vieressä olevasta tarkkailuhuoneesta – kuten Maria!-lähetyksissä – tai erillisestä ulkotuotantoautosta käsin. Tarkkaamossa ovat ohjaajan ja mahdollisen tuottajan sekä käsikirjoittajan lisäksi usein myös kuvaussihteeri, kuvatarkkailija, kuvamiksaaja, äänimiksaaja ja grafiikkavastaava.

Vaikka kuvaajat ja juontaja saavat käskynsä ohjaajalta tarkkaamosta, kuvaustilannetta studion puolella pitää hallinnassa studio-ohjaaja, joka ilmoittaa työryhmälle sekä mahdolliselle studioyleisölle tilanteen aikataulun, tauot ja yleisesti lähetyksen kulun. Jos kuvauksissa tarjoillaan ruokaa, se voidaan tilata erillisestä catering-yrityksestä. Joskus tarjoilu jää työryhmän vastuulle eli käytännössä usein tuotantoassistentin harteille.

4.2 Tärkeimmät tekijät

Talk show'n muodostavista osa-alueista neljä nousee muita tärkeämmiksi. Ne ovat juontaja, vieraat, studioyleisö ja käsikirjoitus. Talk show'ssa riittää yksi valovoimainen juontaja, jonka ammattitaitoon ohjelma rakentuu.

On tärkeää muistaa, että suuri osa siitä, mitä talk show -ohjelmissä nähdään, on lavastettua ja juontajalla on kontrolli niin ohjelmaan kuin tuotantotiimiinkin. Tuotannollisesta näkökulmasta juontaja on ohjelman päätoimittaja, mainostajien näkökulmasta hän on se nimi, jolla ohjelmaa myydään ja yhtiöille, jotka ovat ohjelman takana, hän on se tähti, johon voidaan vedota, kun neuvotellaan mainostajien kanssa. Juontajan täytyy pystyä brändäämään itsensä, jotta hänestä tulisi muistettava ja hänen nimellään pystyttäisiin myymään ohjelmaa. (Erlar & Timberg 2011.)

Juontajan persoona on ratkaiseva osa ohjelmaa ja näin ollen juontaja on isossa vastuussa ohjelman onnistumisesta. Ohjelman nojaaminen juontajan persoonaan näkyy hyvin myös siinä, että ohjelmat usein nimetään juontajansa mukaan. Tästä hyviä esimerkkejä ovat muun muassa, Maria!, Joonas Hytönen show ja Conan. Nykyään juontaja on usein yhtä lailla lehtien palstoilta tuttu henkilö kuin haastateltavakin. Esimerkiksi Maria!-talk show'n juontaja on itsekin päässyt juorulehtien, muun muassa 7 päivää -lehden palstoille otsikolla "Maria Veitola ja tunnettu 'naissadisti': kiihkeää suutelua!" (7 päivää, 2011).

Veitola osaa itsekin hyödyntää julkisuutta. Vuoden 2010 Venla-gaalassa nähtiin hänen ja juontaja Kristiina Komulaisen välinen suudelma, josta saatiin otsikoita

lehtiin ja näin ollen seuraavaan Maria!-lähetykseen valittiin taktikoiden vieraaksi Komulainen. Suudelma ei välttämättä ollut harkittu, mutta siitä osattiin lopulta ottaa kaikki hyöty irti.

Talk show't ovat tulleet koko ajan tärkeämmäksi televisioformaatiksi ja sitä mukaa myös juontajien vaikutusvalta on lisääntynyt. He voivat ottaa ohjelmallaan kantaa poliittisiin tai kulttuurisiin asioihin. He voivat toimia yleisönsä äänenä. Suurilla talk show -juontajatähdillä on lupa kyseenalaistaa tai tehdä pilaa asioista, kunhan he vain tekevät sen sääntöjen puitteissa. Yhdysvalloissa esimerkiksi politiikasta pilan tekeminen on jokapäiväistä, mutta se täytyy tehdä niin, että tiettyä veteen piirrettyä rajaa ei ylitetä. (Erler & Timberg 2011.)

Viihteellisissä keskusteluohjelmissä usein julkisuudesta tuttu henkilö haastattelee toista julkisuuden henkilöä. Usein vieras ja haastateltava voivat olla hyvät ystävät arkielämässä. Suomessa näin on varmasti vielä useammin, koska piirit media- ja julkisuusmaailmassa ovat hyvin pienet. Ammatikseen televisiopersoonan ilmoittavia on monia. Kriitikot voisivat sanoa, että nämä persoonallisuudet vievät niin sanottujen oikeiden toimittajien työt. Juontajan täytyy kuitenkin olla ammattitaitoinen, että hänen ohjelmansa uusitaan seuraavallekin kaudelle. Yleensä pelkät televisiopersoonallisuudet painuvat unholaan nopeasti tai he kiertävät kanavalta toiselle ja ohjelmasta toiseen.

Vieraat ovat jopa suuremmassa osassa ohjelman kulkua kuin juontaja. Vaikka juontaja näyttäisikin olevan hyvällä tuulella ja osaisi tehtävänsä, voi vieras silti tehdä ohjelmasta tylsää katsottavaa. Ennen vieraan lähetykseen tuloa onkin tärkeää, että vieras pidetään hyvällä tuulella. Häntä ei voi jättää yksin takahuoneeseen, vaan hänelle on pidettävä seuraa ja keskusteltava asioista, jotka hänestä ovat mielenkiintoisia ja ehkä jopa imarrella häntä. Mitä paremmalla tuulella vieras on lähetykseen mennessään, sitä vähemmän hän jännittää ja sitä avoimempi hän on ja sitä varmemmin hän antaa paremman haastattelun. Tästä hyötyvät niin haastateltava kuin ohjelma.

Studioyleisöllä on tärkeä osa ohjelman tunnelman luomisessa. Maria!-ssa yleisönä toimi usein jokin ryhmä esimerkiksi jonkin harrastuksen parista tai opiskelijakunta. Joissakin jaksoissa yleisö saattoi jännittää suoraa lähetystä eikä uskal-

tanut nauraa vitseille tai taputtaa vieraille kuin juontajan niin pyytäessä, kun taas välillä yleisö oli hyvin humoristisella tuulella ja taputti ja hurrasi silloinkin, kun se ei olisi ollut niin tärkeää. Yleisön aplodit ja suosionosoitukset muistuttavat katsojaa siitä, että kyseessä on todellakin viihteellisyyteen pyrkivä genre (Nuolijärvi & Tiittula 2000, 88).

Talk show'ssakin jonkinlainen käsikirjoitus on tarpeellinen. Sen avulla voidaan suunnitella keskustelun kulkua ja estää keskustelun pysähtyminen. Suorissa lähetyksissä käsikirjoitus auttaa selviämään eteenpäin, kun uusintaottoja ei tule. Käsikirjoitus auttaa pitämään keskustelun oikealla radalla, eivätkä haastateltavat jumitu vain yhteen asiaan tai vaihtoehtoisesti puheenaihe ei lähde rönnyllämään aiheen ulkopuolelle. Keskustelun alussa käsikirjoitus on tärkeämpi kuin keskustelun edetessä, sillä se voi auttaa, jos liikkeellelähtö on hidasta (Nuolijärvi & Tiittula 2000, 53).

Talk shown käsikirjoitukset osoittavat, mitä ohjelmassa pitäisi tapahtua tiettyinä kellonaikoina. Siihen on merkitty vieraitten tulojärjestys, aiheet joista puhutaan, mainoskatkot ja inserttien paikat. Siitä on helppo nähdä ohjelman edetessä, onko johonkin aiheeseen mennyt liian kauan aikaa ja täytyykö jotain osiota supistaa vai pitkitetäänkö jotain toimintaa. Maria!-ssa tuottaja teki nämä päätökset tarkkaamosta käsin ja ilmoitti juontajan korvanappiin, pitääkö esimerkiksi haastattelu saada loppumaan vai jätetäänkö jokin insertti kokonaan näyttämättä. Jos keskustelu on viihteellinen eikä haastateltava ole jumittunut mihinkään aiheeseen, voidaan seuraavilta vierailta ottaa haastattelusta minuutteja pois.

5 Talk show'n tuottaminen

5.1 Erilaiset tuottajat

Tässä osiossa kerrotaan keskusteluohjelman tuottamisesta, tuottajien monista eri nimikkeistä ja siitä, millainen heidän toimenkuvansa on. Pohdin myös, millainen on hyvä tuottaja ja mikä hänen merkityksensä on ohjelman tekemisessä. Teoriassa eri tehtäviä hoitavat toimivat omilla nimikkeillään. Jokaisella on tuo-

tannossa oma vastualueensa ja hänen nimikkeestään pystyy päättelemään, mikä se on. Käytännössä näiden nimikkeiden väliset rajat hämärtyvät ja voi olla, että kaksi henkilöä, jotka työskentelevät eri tuotantoyhtiöissä eri nimikkeillä, tekevät kuitenkin täsmälleen samaa työtä. Suomessa jokaisella osastolla ei välttämättä omaa tuottajaa tarvita, sillä työt tehdään yleensä pienemmässä piirissä kuin isommissa maissa.

Listaan tuotannoissa työskentelevien henkilöiden yleisimpiä nimikkeitä:

Show runner

Termi show runner tarkoittaa usein Suomen tuotannoissa vain yleisesti tuottajaa. Tuottaja on henkilö, joka vastaa yleensä kaikesta mikä lähetykseen päättyy. Tuottaja vastaa kaikista päivittäiseen rutiiniin kuuluvista asioista, kuten ihmisten palkkaamisesta, työn valvomisesta ja budjetoinnista. Hän on usein myös se, jota kiitetään tai joka erotetaan riippuen ohjelman menestyksestä. (Clements 2004, 2.)

Production manager eli tuotantopäällikkö

Tuotantopäällikkö on yleensä henkilö, joka vahtii budjettia ja aikatauluja. Hän myös vastaa siitä, että kaikki ovat ohjelman alkaessa oikeilla paikoillaan. Itse kuvauksissa tuotantopäälliköllä ei välttämättä ole enää työtehtäviä vaan hän valvoo muun työryhmän työskentelyä. (wikipedia 2011e.) Tätä työtä tehdään myös nimikkeillä tuotantosihteeri ja tuotantokoordinaattori.

Field producer

Jos ohjelmassa on muutakin kuin studiossa kuvattuja osuuksia, voi työryhmään kuulua myös tuottaja, jonka tehtävänä on matkustaa ympäri maata tekemässä erillisiä reportaaseja ohjelmaan. Hänellä voi olla myös työryhmä, joka kuvaa materiaalia studiossa keskusteltaviin aiheisiin. (Clements 2004, 5.)

Head of promotion eli markkinointituottaja

Ohjelmalla voi olla myös ohjelman mainostamiseen keskittynyt osasto, jonka tehtävänä on hoitaa radioon, lehtiin, televisioon ja Internetiin tulevat ohjelman

mainokset. Osasto järjestää tilaisuudet, joissa ohjelman juontaja on mahdollisuus nähdä ja suunnittelee ohjelmaa mainostavat kampanjat, kun katsojalukujen mittaukset alkavat. (Clements 2004, 6.)

Executive producer eli vastaava tuottaja

Executive producer ei yleensä puutu jokapäiväisiin asioihin. Hän on vastuussa firmasta, joka ohjelmaa tekee, ja puuttuu asioihin vain, jos on jotain huomautettavaa esimerkiksi budjetista tai jos on lakiongelmia. Vastaava tuottaja katsoo ohjelmaa laajemmasta näkökulmasta. Hän seuraa, millaiset katsojaluvut ovat, pitääkö formaattia muuttaa, tuleeko ohjelman tunnusmusiikille tehdä jotain, onko syytä vaihtaa henkilökuntaa tai pitääkö ohjelmaan tehdä ”kosmeettisia” muutoksia. (Clements 2004, 6, 7.)

Amerikassa executive producer -nimike voidaan usein antaa myös esimerkiksi jollekulle julkisuuden henkilölle, joka on antanut nimensä käyttöön, jotta elokuva tai televisio-ohjelma saisi enemmän huomiota. Tätä termiä käytetään hieman löysemmin kuin tuottaja nimikettä. Sen alta voi löytyä niin ohjelman pääkäsikirjoittaja kuin talouspuolesta vastaava. Executive producer voi myös olla ohjelman juontaja, joku jolle on irtisanomisen yhteydessä luvattu, että nimi pidetään lopputeksteissä tai jopa henkilö, joka on keksinyt ohjelman idean mutta luopunut oikeuksistaan tehdä ohjelmaa koskevia päätöksiä ja suurimmasta osasta ohjelman tekemää voittoa. (Wikipedia 2011f; Clements 2004, 7.)

5.2 Tuottajan merkitys

Hyvän tuottajan täytyy hallita monta osa-aluetta. Tuottajan täytyy pystyä hahmottamaan tuotanto kokonaisuutena ja ymmärtää jokaisen osa-alueen merkitys ja se, kuinka ne toimivat yksinään ja suhteessa toisiin osa-alueisiin. Tuottajan tärkeimpiä ominaisuuksia ovat hyvät sosiaaliset taidot. Hyvällä sosiaalisella älyllä varustettu tuottaja selviää voittajana esimerkiksi neuvotteluista mahdollisten yhteistyökumppaneiden ja sponsoreiden kanssa. Tuottajan täytyy siis ennen kaikkea osata markkinoida. Julkisuuden saaminen ohjelmalle on elintärkeää sen selviämisen kannalta muiden kilpailijoiden joukossa. Ohjelman tekemisen

mahdollistavat tuottajan markkinointikyvyt ja hänen onnistumisensa ohjelman myymisessä kanavalle. ”Tuottajan tärkeimpiä ominaisuuksia ovat joustavuus, nopeus, isompien kokonaisuuksien hahmotuskyky, organisointitaito, rohkeus, kommunikointitaito ja budjetin ymmärtäminen.” (Rantanen 2011).

Tuottajalla täytyy olla taito saada ohjelmaan vieraita ja kyky saada heidät pysymään hyvällä tuulella, että he menisivät hyvällä mielellä ohjelmaan ja olisivat hyviä vieraita. Jos vieraalle jää hyvä mieli häneen kohdistuneesta käytöksestä, hänet on mahdollisuus saada mukaan myös muihin tuotantoyhtiön ohjelmiin. Varsinkin jos kyseessä on hyvin tunnettu henkilö, imartelu voi joskus olla hyväksi. Tuottajan täytyy olla myös hyvä johtaja ja osata motivoida työntekijöitään.

Johtajan tavoin tuottajan sitouttaa työntekijät projektiin kohtelemalla heitä reilusti ja vastuuntuntoisesti. Tärkein motivaatiokeino on selkeiden päämäärien asettaminen. Ilman päämäärää ei voi johtaa joukkoaan mihinkään ja vailla selkeitä visioita työ on vain pelkkää puuhastelua. (Bertling, Rantala & Saksala 2007, 62.)

Tuottaja ei voi vieraannuttaa itseään muusta työryhmästä tai pitää itseään muita ylempänä. Myöskään työntekijöiden luovuutta ei voi liikaa kahlita. Jokaiselle ryhmän jäsenelle täytyy osata antaa vapautta hoitaa työnsä mahdollisimman hyvin.

Hyvä tuottaja tuntee työryhmänsä ja tuotanto-olot. Molemminpuolinen luottamus ja yhteistyösuhde toimivat silloin, kun ryhmä jakaa yhteiset tavoitteet ja työkokemuksen” ... ”Tuottaja voi olla tiukka tavoitteiden asettelussa, mutta ei työntöön käyttämisessä. Luovuudesta ei jää jälkeäkään, jos tuottaja puuttuu jokaiseen työvaiheeseen ja arvostelee työtapoja. (Bertling, Rantala & Saksala 2007, 62.)

Tuottajalta jotain asiaa tiedusteltaessa vastaus ei voi olla ”en tiedä”, joten tuottajalla täytyy olla kaiken muun lisäksi myös kyky ratkaista ongelmia. Joskus ongelmia ei ratkaista keksimällä vain toinen tapa tehdä asia, vaan joistakin asioista joutuu neuvottelemaan. Tuottaja viettää suuren osan työpäivästään neuvottelemalla. Monesti ratkaisut ongelmiin löytyvät helposti ja neuvottelukumppanit ovat samalla aaltopituudella. Joskus vastapuolia kuitenkin erottavat erimielisyydet työasioissa. Neuvotteluissa on kyse myös arvovallasta. (Bertling, Rantala & Saksala 2007, 62.)

Neuvotteluissa on tärkeää hillitä omat tunteensa ja esittää asia mahdollisimman neutraalisti. Puhumisen lisäksi on myös tärkeää kuunnella vastapuolta. Vastapuolen näkemykset voivat tuntua kummallisilta, mutta niitä ei voi silti mitätöidä. Tuottaja joutuu neuvottelemaan usein myös yksityishenkilöiden kanssa, esimerkiksi kuvauslupia järjestäessä. Yksityishenkilöiden vaatimukset voivat olla hyvin pieniä ja henkilökohtaisia, mutta ne kannattaa kuunnella ja toteuttaa, koska niillä voi olla iso merkitys koko projektin lopputuloksen kannalta (Bertling, Rantala & Saksala 2007, 63).

6 Maria!–sarjan tuotanto

6.1 Maria!

Tässä luvussa tarkastelen talk show -tuotannon osa-alueita sekä yhden talk show -ohjelman jakson rakennetta Maria!-sarjan pohjalta painottuen omiin kokemuksiini. Puran myös yhden Maria!-jakson osiin ja kerron, mitä eri osiot tarkoittavat ja miten ne on saatu muodostettua.

Maria!-show'n edeltäjä oli toimittaja Maria Veitolan TV2:ssa emännöimä *Maria*, *Maria* -ohjelma, jota esitettiin vuosina 2006–2007. Tarinatalon tuottaman Marian! suorat lähetykset alkoivat elokuussa 2008 ja tällöin ohjelma siirtyi Neloselle.

Siirtyminen Ylen kanavalta kaupalliselle kanavalle toi ohjelmaan muutoksia. Ohjelman nimi muuttui räväkämmäksi ja ohjelman silloinen tunnuslause ”Älyn välähdyksiä, viihteen valoa” sai väistyä uuden ”Katsotaan keskiviikkona, puhutaan torstaina” tieltä. Viihteellisyys sai koko ajan enemmän ja enemmän sijaa ohjelman sisällössä. Siinä missä *Maria*, *Mariassa* saatettiin testata haastateltavan kanssa tanssia tai ratsastusta, tehtiin Maria!-ssa viime tuotantokaudella tutkivaa journalismia muun muassa botoxin avulla tehtävistä kosmeettisista muutoksista. Viihteellisten viikkolehtien palstoilta tuttujen julkisuuden henkilöiden vierailuista ohjelmassa tuli enemmänkin ohjelman itseisarvo kuin poikkeus. Asian ja viihteen painopisteet siirtyivät kanavan vaihtuessa. Nämä muutokset eivät kuiten-

kaan tapahtuneet heti kanavan vaihtuessa vaan ohjelma siirtyi enemmän ja enemmän viihteellisemmäksi tuotantokausien kuluessa.

Maaliskuussa 2010 ohjelmaa seurasi keskimäärin 249 000 katsojaa viikossa. Ohjelman alkaessa mukana oli myös näyttelijä Hannele Lauri, joka esiintyi sketsihahmo ”Röökimuijana” (Wikipedia 2011g). Alusta asti mukana on ollut myös Lauri Taats, jonka rooli on saattaa vieraat lavalle. Lauri esiintyy toisinaan myös inserteissä ja osallistuu keskusteluun mainoskatkoilla.

Maria! on genreltään viihteellinen talk show. Siinä toistuvat joka viikko samat elementit; kolme tai neljä vierasta, insertti ja musiikkivieras. Mainoskatkoilla kuvataan myös. Tällöin kyseessä on osio nimeltä Kanicam, eli täytettyyn jänikseen kiinnitetty kamera, joka kuvaa, mitä mainoskatkoilla tapahtuu. Yleensä Kanicamin sisältönä on ohjelman vieraiden keskinäinen keskustelu mainoskatkon aikana, mutta toisinaan voi olla ohjelmanumeroita, jotka ovat tarkoitettu mainoskatkon ajaksi juuri Kanicamia varten. Kanicamia voi seurata Internetistä yleensä seuraavana päivänä.

Maria! ei lähetysvuosiensa aikana ole joutunut kilpailemaan katsojistaan.

Tuotantokausien aikana Maria! on saattanut olla ainoa talk show-ohjelma isoimmilla kanavilla, jolloin vertailukohtaa ei ole ollut. Jos samaan aikaan on ollut käynnissä joku muu talk show, ovat nämä ohjelmat olleet laatikoissaan erilaisia. (Rantanen, 2011.)

Tilanne saattaa kuitenkin muuttua tulevaisuudessa, sillä MTV3-kanavalla alkoi 14.1.2011 kahden naisen vetämä talk show Korkejojen kera, joka myös tuo viikoittain ruutuun pinnalla olevat julkisuuden henkilöt suorissa lähetyksissä.

Viihteellisessä talk show:ssa huumori on olennainen osa. Katsojien halutaan voivan nauraa Marian ja vieraitten kanssa. Ohjelma ei toisaalta ole koskaan karttanut vaikeitakaan aiheita, vaikka ne eivät täysin viihteelliseen genreen sopisi. Ohjelma on pyritty rakentamaan niin, että vaikeisiin aiheisiin löytyy jokin ohjelman mukainen näkökulma. (Rantanen 2011.)

Tuottaja Eeva Rantanen oli Maria, Marian tuottajana keväällä 2007–2008 ja Marian! tuottaja syksyllä 2009. Rantasen mukaan Marian! uutta kautta aletaan

suunnitella aina noin kuukausi ennen ensimmäistä lähetystä. Jos kyseessä on uusi konsepti, suunnittelu aloitetaan noin neljää kuukautta aikaisemmin. Jokaisen jakson suunnittelu käynnistyy muutamaa viikkoa ennen lähetysviikkoa. Lähetysviikko on pääosin pelkästään sen viikon jakson suunnittelua, vaikka tuottaja tekee töitä myös eteenpäin muiden viikkojen jaksojen varalle. Maria!-ohjelmaa tehtäessä aikataulun pitää olla samaan aikaan kauas koko tuotantokautteen katsova mutta myös toisaalta nopea lähipäiviin katsova. (Rantanen 2011.)

Maria!:ssa, kuten muissakin ohjelmissa, lopputulos eroaa usein ennakkosuunnitelmista. Viime hetken muutoksia voi tulla esimerkiksi vierastilanteeseen. Vieras voi haluta viedä haastattelua itse omaan suuntaansa tai asettaa ehtoja puheenaikheille vasta studiossa tai lämpiössä. Lähetyspäivänä voi tulla uusia tietoja vieraista ja käsiteltävistä aiheista tai työryhmän toiveesta muutoksia vierasvalintaan (Rantanen 2011).

Maria!:ssa on melkein jokaisessa jaksossa rekvisiittaa, joka on vain sitä lähetystä varten hankittu. Suurimmat näistä saadaan lainaan, mutta jokaiseen jaksoon riittää myös ostettavaa. Ollessani harjoittelija sain jokaiselle viikolle tietyn summan, jolla hankin tarvittavat esineet ja ruoat. Suurin yksittäinen menoerä joka viikko oli usein lähetyspäivän catering. ”Koko tuotantokaudelle on määritelty budjetti, jossa tulee pysyä. Jos yhdessä jaksossa ylitetään, otetaan seuraavassa kiinni eli tehdään alle keskiarvosumman”. (Rantanen 2011.)

Rekvisiitan ja lavastuksen lisäksi iso osa Maria!-ohjelmaa ovat Veitolan lähetyksissä käyttämät asut, jotka ovat tarkoituksella värikkäitä, yliampuvia ja välillä jopa teatraalisia. Veitolalla on ohjelmassa oma stylisti Minttu Vesala, joka hankkii kaikki lähetyksissä käytettävät asut. Asut voivat olla nuorten suunnittelijoiden tekemiä tai vaikka Hennes & Mauritzista. Veitolan käyttämät asut ovat niinkin tärkeä osa ohjelmaa, että ne kuvataan lähetyksen jälkeen ja laitetaan ohjelman internetsivuille tietojen kanssa siitä mistä ne ovat peräisin.

6.2 Tarinatalo

Marian! tuotantoyhtiönä toimii Tarinatalo. Tarinatalo on toiminut vuodesta 1997 asti, ja sen tuottamia tv-ohjelmia on nähty kaikilla suurilla suomalaisilla televisiokanavilla. Tarinatalo on kehittänyt itse televisioformaatteja ja myös toteuttanut kansainvälisiä formaatteja. Ohjelmien kirjo on ollut laaja: uutisia, puhetta, reportaaseja, viihdettä, elämäntapaohjelmia ja tietokilpailuja. Tuotantoyhtiö on saavuttanut ohjelmillaan myös palkintoja. Yhtiön pitkäkestoisin sarja on ollut Wenzel Hagelstamin luotsaama *Antiikkia, antiikkia*. Suurimman näkyvyyden tähän asti tuotantoyhtiö sai vuonna 2007, jolloin yhtiö tuotti Helsingissä pide-tyissä Euroviisuissa nähdyt postikortit. Katsojia oli arviolta 100 miljoonaa. (Tarinatalo 2011.)

6.3 Marian! ydintiimi ja sen toimenkuvat

Ohjelman ydintiimiin kuuluivat tuottaja ja juontaja, jotka toimivat myös käsikirjoittajina, kaksi käsikirjoittajaa, tuotantosihteeri ja minä tuotantoassistentin roolissa. Käsikirjoittajien tehtävä on suunnitella jokaiselle jaksolle runko, suunnitella kysymykset vieraille sekä soittaa myös vieraille ja kertoa, mihin heidän pitää tulla ja milloin. He myös keskustelevat vieraan kanssa etukäteen haastattelun kuluks- ta. Käsikirjoittajien toimenkuvaan kuuluu siis myös paljon taustatoimittajan työtä. Lähetyspäivinä he ovat yleensä niitä, jotka takahuoneessa juttelevat vieraan kanssa ja yrittävät lieventää suoran lähetyksen jännitystä. Käsikirjoittajat kirjoit- tavat ohjelmaan myös tarvittaessa inserttejä.

Insertti on esimerkiksi suorassa lähetyksessä näytettävä osio, joka on kuvattu etukäteen. Insertit ovat tyypillisiä ajankohtaisissa ohjelmissa ja talk show –tyyp- pisissä ohjelmissa (Wikipedia 2011h). Esimerkiksi 10.3.2010 nähdyssä Maria!- jaksossa otettiin kantaa silloin menossa olevaan ahtaajien lakkoon; insertissä näytettiin huumorin keinoin kuinka Marian! Lauri voi kyllä tehdä nekin työt. Usein insertti voi liittyä johonkin ohjelmassa keskusteltavaan aiheeseen tai vie- raisiin mutta olla myös täysin itsenäinen osio esimerkiksi jostain sillä viikolla esillä olleesta uutisesta.

Tuotantosihteeri, joka oli minun lähin esimieheni, vastaa siitä, että kaikki lähetukseen tarvittava rekvisiitta on paikalla, kun kuvaukset alkavat. Hänen on löydettävä kaikki hattarakoneesta alasimeen ja selkärankaan. Hän myös vastaa inserttinauhojen toimituksesta studioon ja myöhemmin ohjelman lähetyksnauhoista. Tuotantosihteeri myös toimi kuvaussihteerinä istuen ohjaajan vieressä jokaisessa lähetyksessä ja kertoen kellonaikoja jokaiseen osioon ja haastatteluuun. Myös yleisön löytäminen ohjelmaan sekä työryhmä- ja ajolistojen tekeminen jokaiseen jaksoon oli tuotantosihteerin vastuulla. Joskus jokin ryhmä otti itse yhteyttä ja kysyi mahdollisuutta päästä yleisöksi, mutta suurimmaksi osaksi rekrytointi hoitui joko Internetin keskustelupalstoille jätetyillä ilmoituksilla tai soittamalla jollekin tietylle ryhmälle. Koska MTV3:en studio, jossa ohjelmaa sinä tuotantokautena kuvattiin, oli hyvin pieni, yleisöä mahtui paikalle enintään noin neljäkymmentä henkeä.

6.4 Tuotantoassistentin tehtävät Maria!-tuotannossa

Tehtäviini kuuluivat yleensä päivittäiset juoksevat asiat, kuten tavaroitten etsiminen ja niiden hakeminen. Tehtäviin kuuluivat kaikki mikä voitiin harjoittelijan vastuulle antaa ja sekin mitä ei pitäisi harjoittelijan vastuulle antaa, kuten se, että keskiviikon suorissa lähetyksissä olin ainoa, joka osasi käyttää ”tg-konetta”, eli tietokonetta, jolla tehtiin kuvaruutuun nimitekstit ja grafiikka. Tämä tarkoitti sitä, että jos minä en osannut korjata mahdollisia laitteen toimintahäiriöitä, niin niitä ei siihen lähetykseen korjattu lainkaan. Toisen harjoittelijan vastuun ylittävänä esimerkkinä Ylen puvustamossa sanottiin, että tuotantoharjoittelijalle ei saisi luovuttaa poliisin univormua lainaan ja minulla olisi mahdollisuus kieltäytyä ottamasta sitä vastuulleni. Minun myös olisi pitänyt vahtia, että se laitetaan lukkojen taakse. Luotin kuitenkin siihen, että tämän vuorokauden lainan aikana sille ei tapahtuisi mitään tuotantoyhtiön tiloissa. Näin ei myöskään käynyt ja minä en saanut sakkoja. Kuriositeettina mainittakoon, että olin myös henkilö, joka opeteli lataamaan ja purkamaan jalkajousen, kun sitä lähetyksessä tarvittiin.

Muita lähetyksiltana olleita tehtäviä olivat muun muassa yleisön opastaminen heille varattuun tilaan ja catering yleisölle, vieraille ja muulle työryhmälle. Har-

joittelijan tehtävä ei ehkä lähetyspäivinä ollut kaikkein kiireisin mutta siltä se usein tuntui kun yksin järjesti ruokaa kaikille ja siinä sivussa teki kaiken muunkin mitä eteen osui. Välillä tosin sain käsikirjoittajilta apua ennen vieraitten saapumista. Apu olikin tarpeen esimerkiksi alasimen kannossa studioon. Olin yleensä ensimmäisten joukossa paikalla ja viimeisten joukossa lähdössä. Toimitin kuvasten jälkeen vielä ohjelman nauhat toimistolle, minkä jälkeen pääsin tuotantoyhtiön autolla menemään kotiin. Yleensä työpäiväni päättyi kello 23.00:n jälkeen. Seuraavana päivänä työt alkoivat yleensä noin kello 12.00 aikaan, jolloin katsottiin edellisen illan lähetys ja keskusteltiin siitä. Olin mukana joko kokouksessa tai vaihtoehtoisesti palauttamassa edellisinä päivinä lainattuja tavaroita.

Viikossa saattoi olla montakin päivää, jolloin harjoittelijalla ei ollut kiire. Tällaiset päivät näkökulmastani olivat turhauttavia, koska ne eivät palvelleet sitä tarkoitusta, jonka vuoksi olin sinne tullut, eli oppimaan. Ne päivät tosin edesauttoivat monesti muitten opiskelujen etenemistä, koska sain tehtyä paljon rästitehtäviä. Koska minulla siis oli useasti ylimääräistä aikaa, tein satunnaisesti joitakin hommia myös tuotantoyhtiön muissa tuotannoissa. Tein ylimääräisellä ajallani muun muassa litterointia erästä Ylen ohjelmaa varten ja tein myös Ylelle muutamia raportteja. Olin siis virallisesti Marian! harjoittelija, mutta minua sai tarvittaessa lainata myös muihin tehtäviin.

Kanssani samaan aikaan Tarinatalossa oli myös toinen harjoittelija eri ohjelmassa. Hänen päivänsä olivat monesti ihan täynnä tehtäviä. Siihen saattoi vaikuttaa tekemiemme ohjelmien erilaisuus. Viikoittaisen suoran lähetyksen tekeminen aiheuttaa sen, että välillä tehtävää ei juuri, ole kun taas seuraavana päivänä sitä on huomattavasti enemmän. Asiat kasaantuvat, jos niitä ei pysty hoitamaan säännöllisissä osissa. Taas sellaisessa sarjassa, joka tulee ulos vasta monen kuukauden päästä, tekeminen on tasaista. Toisaalta sitten oli päiviä, jolloin vietin kahdeksan tunnin pituisen työpäiväni yksin autossa hoitaen juoksevia asioita ympäri Helsinkiä sekä välillä myös ympäri Vantaata ja Espoota. Silloin minut nähtiin toimistossa työpäivän aikana vain palauttamassa auton avaimet päivän päätteeksi.

Harjoitteluni ei ollut niin mielekästä kuin se olisi voinut olla, sillä minua olisi enemmän kiinnostanut toimia esivalmistelupuolella siinä mielessä, että olisin

oppinut tekemään ohjelman aikatauluja tai ollut enemmän tekemisissä vieraiden hankinnan kanssa. Ymmärrän toki, että esimerkiksi käsikirjoituksen aikataulutaminen minuutti minuutilta saatiin tehtyä vasta muutama tunti ennen lähetystä, jolloin sillä yleensä oli jo kiire ja näin ollen oli ehkä viisaampaa, että sen teki kokenut tuotantosihteeri, jolta se onnistui kaikista nopeimmin.

Kun ehdin, olin mukana keskiviikkoamun viimeisessä kokouksessa, jossa oli myös ohjaaja mukana. Kokouksessa käytiin läpi ohjelman järjestys, alkusanoista loppuun asti: milloin vieraat pyydetään sisään, jäävätkö he oman osuutensa jälkeen vielä istumaan, milloin ovat insertit, miten niihin siirrytään ja onko aikaa kysyä esimerkiksi artistilta jotakin. Siellä myös käytiin käsikirjoitus viimeisen kerran läpi ja mietittiin mahdollisimman pitkälle juontajan kysymykset ja juonnot.

6.5. Yhden Maria!-jakson rakenne

Tarkastelussa oleva jakso esitettiin 14.4.2010 kello 21.00 Nelosella. Vieraina olivat Yhdysvaltojen Suomen-suurlähettiläs Bruce J. Orec, manageri Mika Kataja, Raptori-yhtye sekä artistivieraana Yona. Ohjelman rakenne on perinteinen talk show'n rakenne.

1. Ohjelman alkutunnus

Maria!-ohjelman alkutunnus on yksinkertainen. Siinä esiintyy pelkästään ohjelman juontaja ja ohjelman nimi. Sen kesto on noin 17 sekuntia.

2. Alkujuonto

Juontaja tulee lavalle. Alkujuonnon tarkoitus on esitellä ohjelman vieraat. Tässä jaksossa alkujuonnon aikana myös Raptori tuodaan istumaan yleisön joukkoon. Pyydetään lavalle illan ensimmäinen vieras Bruce J. Orec.

Kuva 1. Marian! alkutunnus. (Kuva: Tarinatalo)

3. Ensimmäinen vieras

Orec tulee paikalle koiransa kanssa. Keskustellaan muun muassa hänen urastaan, Suomesta ja ympäristöstä. Taustalla Lauri yrittää ladata puhelinta polkemalla Jopolla. Osuus loppuu Orecin yritykseen polkea. Jopon studioon hain minä ja käytin yhden päivän polkupyörän dynamon etsimiseen kunnes selvisi, että kaikki dynamot eivät tähän tarkoitukseen käy. Hankin myös lipputehtaalta yleisöllä olevat Suomen, Yhdysvaltojen ja Kuuban liput.

Kuva 2. Maria Veitola haastattelee Bruce J. Orecia (Kuva: Tarinatalo)

4. Mainoskatko

Kanikamera kuvaa mainoskatkon tapahtumat. Orec poistuu heti haastattelun jälkeen studiosta. Mainoskatkolla Veitola ja Lauri esittävät kanikameralle käsinukkenäytelmän.

5. Toinen vieras

Manageri Mika Kataja saapuu keskustelemaan omasta urastaan ja siitä, kuinka hyvin hän tunsikin esimerkiksi Urpo Leppäsen.

6. Insertti

Haastattelun jälkeen on kettuinsertti, liittyen kyseisellä viikolla aikaisemmin tulleet uutiseen ketusta, joka tappoi Korkeasaaren flamingot. Insertissä poliisiksi pukeutunut Veitola pidättää taposta epäillyn ketun. Olin kuvausassistenttina insertin kuvauksissa ja hankin muun muassa tarvittavan poliisinpuvun ja kettupuuhkan sekä olin se henkilö, joka kettua liikutti.

7. Mainoskatko

Kanikameralle tallentui Mika Katajan neuvot Laurille siitä, kuinka hankitaan kuubalainen nainen. Myös työryhmän lavastuksen muuttaminen näkyy kamerassa. Taustalla kuuluu musiikkivieraan soittimien virittäminen.

8. Kolmas vieras

Raptori saapuu haastateltavaksi yleisön joukosta. Raptori on pyydetty vieraaksi sillä yhtyeellä on tapana tehdä come back kymmenen vuoden välein. Haastattelu on sekava ja vastaukset kysymyksiin lähinnä huumoria.

9. Loppujuonto

Juontaja kertoo seuraavan viikon varmistuneet vieraat sekä esittelee musiikkivieraan ja tämän levyn.

10. Musiikkivieras ja lopputekstit

Musiikkivieraana on Yona ja esityksen lopussa minä laitan lopputekstit pyörimään sen päälle.

Tämä jakso oli minun näkökulmastani koko kauden kaaosmaisina järjestää. Vieraitakin oli lähemmäs kolmekymmentä, kun heitä normaalisti oli kolme tai neljä.

Lähetyspäivänä minua hieman auttoi se, että toimistolle tuli TET-päiväänsä suorittava lukiolaistyttö, joka sitten annettiin minun avukseni.

Apu oli tarpeellinen, sillä kokonaan yksin illan cateringin hoitaminen olisi ollut mahdotonta. Catering oli tässä lähetyksessä minun suurin huolenaiheeni ja tehtävää riitti lähetyksen alkuun asti. Vieraiden, studioyleisön sekä studiotyöryhmän omien ruokailujen järjestäminen ei ole kovin helppoa, varsinkin jos on järjestämässä näin isoa cateringia ensimmäistä kertaa. Oikeastaan valmistelin cateringia koko päivän ennen studiolla lähtöä.

Normaalisti olin studiolla ensimmäisten joukossa mutta tuona iltana saavuin viimeisenä, sillä juuri ennen lähtöämme tuli viime hetken ongelmia ja minä lähdin taksilla keskustaan hakemaan unohtuneita tavaroita. Saavuin lopulta paikalle tunnin aikataulusta myöhässä. Yritin järjestää muut tehtäväni mahdollisimman nopeasti, että ehdin vielä tekemään tg-tekstejä, koska tiesin siinä menevän aikaa.

Lähetyksen loputtua alkoi minun osaltani siivoaminen niin yleisön odotustilassa kuin lämpiöissä, joita oli tällä kertaa kaksi vieraiden määrän takia. Olin viimeisenä valmiina ja vein vielä normaalisti lähetyksen nauhan toimistoon, jonka minkä jälkeen pääsin kotiin.

Seuraavana päivänä pidettiin yleensä katselmus edellisen illan lähetyksestä, johon osallistuin jos ehdin. Tässä keskusteltiin lähetyksen hyvistä ja huonoista puolista, mitä virheitä oli kullakin osa-alueella tehty ja mitä asioita voitaisiin tehdä uudestaan. ”Ohjelman katselu sopivalla viiveellä opettaa tekijöilleen paljon, ilman kriittistä ja monisuuntaista palautetta ohjelma ei kehity.” (Rantanen 2011).

7 Yhteenveto

7.1 Talk show'n ymmärtäminen

Tässä viimeisessä luvussa teen yhteenvedon kokemuksistani talk show -tuotannossa sekä roolistani osallistuvana havainnoijana ja siitä mitä ongelmia siihen voi liittyä.

Talk show'n tutkimista ja ymmärtämistä voi lähestyä myös kaunokirjallisesta näkökulmasta. Kaunokirjallisesta näkökulmasta katsoen talk show sisältää hahmoja, tapahtumapaikan ja jopa löyhän juonen, joka uusitaan joka ilta tai keran viikossa rituaalissa, joka esitetään kameroiden edessä. Juontaja on päähahmo, joka pysyy aina samana kun muut hahmot vaihtuvat ja tulevat tarinaan mukaan. Päähahmo on suuressa osassa jokaisessa juonessa ja järjestää aina illan esityksen ja kokemuksen. (Erler & Timberg 2011.) Vieraat taas usein ovat kertojia, he kertovat meille tarinoita ja maalaavat meille puheillaan kuvan omasta elämästään ja urastaan.

Sosiaalisesta näkökulmasta talk show on taas mielenkiintoinen kohde tarkkailla ihmisiä ja heidän käyttäytymistään. Millä tavalla esillä olo ja haastattelu vaikuttavat ihmisiin? Osa voi olla hermostunut tai heidän käyttäytymisestään huomaa etteivät he pidä juontajasta tai tilanteesta, osa taas nauttii siitä, että saavat jakaa asioitaan. Ihmisten tarve esiintyä on tosi-tv:n elinehto. Ilman ihmisiä, jotka haluavat jakaa elämänsä yleisön kanssa, ei olisi tosi-tv-formaattia. Talk show't ovat ajan hermolla niin sosiaalisessa kuin kulttuurisessakin mielessä. Talk show't voivat käsitellä yhtä hyvin ohimenevää muotia kuin kotiväkivaltaa. Talk show't puhuvat siitä, mikä on juuri sillä hetkellä yleisön mielessä ja siinä suhteessa ne ovat jälkeenpäin katsottuna hyviä "muistipankkeja", jotka kertovat omasta ajastaan. (Erler & Timberg 2011.)

Minun näkökulmani talk show'n ymmärtämiseen oli yrittää selvittää ohjelman rakentuminen käytännön tekemisen kautta ja näin saada mahdollisimman paljon tietoa siitä, mitä sen kulisseissa tapahtuu. Halusin kertoa tällä työllä, mitä

sen eteen täytyy tehdä, että televisiossa on hyvin etenevä ja täysin spontaanilta vaikuttava ohjelma. Medianomiopiskelijan näkökulmasta ohjelman takana oleva koneisto ja ihmiset ovat mielenkiintoisin tutkimusaihe. Se auttaa eteenpäin omalla uralla ja auttaa katsomaan jatkossakin ohjelmia siltä kannalta, että mitä työryhmä on milloinkin kyseessä olevassa jaksossa joutunut tekemään. Se auttaa myös huomaamaan ohjelmista virheitä tai asioita jotka eivät mene niin kuin ehkä oli tarkoitus.

Ohjelman teon näkeminen aina käsikirjoituksesta siihen kun ohjaaja kehottaa laittamaan lopputekstit pyörimään, on tämän opinnäytetyön perusta. Uskon tästä olevan hyötyä jatkossa muillekin opiskelijoille, sillä tällä alalla käytäntö ja se miten asiat oikeasti tuotantoyhtiöissä tehdään, on monelle se kaikkein tärkein näkökulma.

7.2 Osallistuva havainnointi

Osallistuva havainnointi on tutkimusmenetelmä, jota kulttuurintutkijat soveltavat hankkiessaan tietoa empiirisesti kentällä. Havainnoiva tutkimus selvittää toimintaa, eli mitä kohde tekee tai miten se tekee ja mikä on lopputulos. Havainnoida voi joko omilla silmillään tai esimerkiksi kameran läpi katsomalla (Routio 2007). Minä olin Marian! työyhteisössä eräänlainen osallistuva havainnoija. Kyse ei ollut virallisesta kulttuurintutkimuksesta, mutta kuten kulttuuriantropologilla, myös minulla oli tutkittavanani yhteisö, jonka kieltä ja käytäntöjä halusin ymmärtää. Näin ollen koen perustelluksi käsitellä kokemuksiani osallistuvan havainnoinnin kautta. Tein kaikkea mitä haluttiin ja mitä piti ja juuri sillä tavalla niin kuin heidän käytäntönsä on ollut vaikka minulla olisi omasta mielestäni ollut parempi tapa hoitaa jokin asia.

Osallistuvassa havainnoinnissa usein osallistutaan kohteen tekemiseen mutta tutkija voi myös pysyä neutraalina ulkopuolisena tarkkailijana. Osallistuvassa havainnoinnissa tarkoitus ei ole yrittää muuttaa esimerkiksi jonkin työyhteisön toimintatapoja vaan pikemminkin välttää vaikuttamasta siihen. Havainnoinnin tarkoitus on kerätä eri tapahtumista ja ihmisiltä tietoa oman työnsä kehittämi-

seen. Tutkija on läsnä sosiaalisissa tilanteissa ja hankkii tietonsa puhumalla ihmisten kanssa ja havainnoimalla heidän toimiaan. (Vasenkari 1996, 5.) Sosiaalinen tilanne tässä harjoittelussa oli esimerkiksi ydintiimin kokoukset, jolloin huomio kiinnittyi siihen kuka puhui eniten, kuka vähiten tai kenellä oli eniten ideoita. Tällaisissa tilanteissa näki myös tuottajan ongelmanratkaisukyvyt ja sen, miten hän reagoi esimerkiksi siihen, että käsikirjoitus on yli viisi minuuttia liian pitkä ja jotain pitää jättää pois. Se ei kuulosta kovin pitkältä ajalta, mutta suorassa lähetyksessä se on. Muutaman tällaisen kokouksen jälkeen opin, mikä minun harjoittelijan roolini niissä oli ja minkä odotettiin olevan minun panokseni niihin. Tällaisissa sosiaalisissa tilanteissa toimiminen on kulttuurisidonnaista ja työryhmän kokoukset Intiassa olisivat luultavasti todella erilaisia kuin Helsingin Vallilassa.

Osallistuvassa havainnoinnissa voi kuitenkin eteen tulla ristiriitoja. Osallistuminen edellyttää aktiivista läsnäoloa tutkittavan yhteisön parissa mutta havainnointi ja tarkastelu on mahdollista vain jonkun matkan päästä. Eli samanaikaisesti pitäisi siis olla lähellä ja etäällä, läsnä mutta silti vähän kauempana. (Vasenkari 1996, 8.)

7.2 Loppupohdinta

Talk show'n tekeminen vaatii monta henkilöä ja kaiken sen takana mikä, näyttää spontaanilta, on selkeä käsikirjoitus ja toimintaperiaatteita. Ne kulkevat samaa rataa ja noudattavat talk show'lle asetettuja sääntöjä. Lähempi tarkastelu osoittaa talk show-ohjelmien olevan täynnä sääntöjä ja rajoituksia. Nämä säännöt ovat kuitenkin niin selviä juontajille, vieraille ja yleisölle, että niitä kukaan tuskin koskaan pysähtyy miettimään. (Erler & Timberg 2011.)

Voisiko sitten tuollaista ohjelmaformaattia tehdä noudattamatta minkäänlaisia sääntöjä? Talk show on usein kuin palapeli, se koostuu monista pienistä osista, joista tulee kokonaisuus nimeltä talk show. Ilman sääntöjä ja periaatteita noin monimutkaista palettia voi olla liian vaikeaa hallita. Talk show'n tekemistä ei suoranaisesti opeteta missään. Kuten moni muukin asia media-alalla, se kulkee

hiljaisen tiedon mukana. Se tieto kertyy kokemuksesta. Tätä ei pysty helposti kirjoittamaan tekstiksi ja kädestä pitäen opettaminenkin on vaikeaa (wikipedia 2011i). En usko, että kukaan tiedostaen noudattaa talk show'n tekemisen sääntöjä, vaan ne kehittyvät automaattisesti, kun mietitään ohjelman rakennetta. ”Hiljaista, sanatonta ja perimmältään määrittelemätöntä tietoa on vaikea määrittellä. Perinteisesti sillä tarkoitetaan kaikkea sitä tietoa, jota ei voida kuvata verbaalisesti.” (Koivunen 1997, 78).

Tietysti hiljaisen tiedon vastapainona täytyy olla käsitteellinen tieto. Ohjelmaformaatteja on tutkittu ja niihin on laadittu kirjalliset säännöt, varsinkin jos kyseessä on ostettu formaatti ulkomailta, jolloin alkuperäisen tuotantoyhtiön sääntöjä täytyy noudattaa. Talk show -formaattia ei kuitenkaan yleensä osteta, ja silti ne kaikki muistuttavat toisiaan omassa genressään. Vaikka hiljainen tieto voi vaikuttaa tiedostamatta ohjelmaa suunniteltaessa, siitä tulee myös osa tuotantoryhmän työskentelyä. Samojen henkilöiden tehdessä samaa ohjelmaa usean tuotantokauden ajan kertyy todella paljon hiljaista tietoa, jota ei pysty tai ymmärtää jakaa ryhmään uutena tulevalle henkilölle. Vasta-alkajille tätä tietoa ei ole mitenkään vielä voinut tulla. Eikä kaikkea edes pysty selittämään, pitkään yhdessä työskentelevät ihmiset ymmärtävät usein toisiaan myös ilman sanallista kommunikaatiota. Tästä syystä uuden henkilön esittämät kysymyksetkin voivat tuntua vanhasta työryhmästä hieman tyhmiltä. Työryhmän jäsenet eivät muista, millaista oli aloittaa tehdä ohjelman ensimmäistä tuotantokautta, kun kaikki oli vielä uutta. Studiossa tapahtuvan talk show'n en usko siis enää kovin paljoa kehittyvän mihinkään suuntaan, mutta vaikka se ei muuttuisikaan, en usko genren koskaan kuolevan, sillä aina on levyjään markkinoivia artisteja, erostaan toipuvia julkisuuden henkilöitä ja yleisöä, joita nämä asiat kiinnostavat.

Keskusteluohjelman vetäminen on vaativaa, mutta kaikista vaativinta se on kun tekee suoraa lähetystä ja mikä vain voi mennä pieleen ja uusintaottoja ei tule. Siihen ei kaikista toimittajista ole saati sitten muista yhteyksistä julkisuuteen tulleista henkilöistä, joille on annettu oma ohjelma. Maria! onnistuu mielestäni hyvin siinä, että se todellakin on sellainen ohjelma, josta joko pidetään tai ei pidetä ja suuri tekijä siinä on juontajan persoonallisuus. Internetin keskustelupalstoilla ohjelma ja sen juontaja ovat saaneet paljonkin kommentteja. Ihmiset

haluavat päästä sanomaan mielipiteensä juontajan vaatteista, luonteesta, vieraista ja keskustelun aiheista. Ihmisten täytyisi yrittää pitää mielessään, että se millaisena hahmona juontaja esiintyy televisiossa, ei välttämättä täysin vastaa sitä todellisuutta, millainen hän toimistossa työpöytänsä takana. Ohjelman tunnuslause ”katso keskiviikkona, niin tiedät mistä puhutaan torstaina” pitää hyvin paikkansa, vaikka moni ohjelmaa kritisoi ei sitä myönnäkään.

Harjoittelusta jäi negatiivinen tunne siinä mielessä, että en kokenut saaneeni irti siitä kaikkea sitä mitä halusin. Olisin halunnut olla enemmän mukana tehtävissä, joissa itse saisi yrittää selvittää mistä jonkin esineen tai asian saa hankittua ja olla miettimässä ohjelman käsikirjoituksellistakin puolta. Tiedostan kuitenkin, että harjoittelija otetaan yleensä hoitamaan niitä asioita, joihin muilla ei ole aikaa ja harva pääsee heti tekemään niitä kaikkein mielekkäimpiä asioita. Oli harjoittelijan tehtävä sitten mikä tahansa ohjelman tuotannossa, niin se yleensä on oppimisen kannalta hyödyllistä ja yleensä sellaista mitä koulussa ei opi ainakaan käytännössä. Teoriassa voi kuulostaa siltä, että tavaroitten etsiminen tai muutamien kymmenen hengen suuruisen yleisön hankinta olisi yksinkertaista mutta kun sitä tekee joka viikko, niin vastaan tulee väistämättä päiviä jolloin jotakin täytyy etsiä hieman enemmän tai jolloin yleisössä on muutama tyhjä penkki. Harjoitteluni hyviä puolia oli se, että pääsin oikeasti seuraamaan, miten jokin ongelma ratkaistaan, miten vieraat saadaan ohjelmaan tai miten pysytään budjetissa. Vaikka näitä asioita voi ja on hyvä opiskella muutenkin, niin harjoittelun kautta ne kuitenkin selkenevät kaikista parhaiten.

Minä suosittelen kaikille työharjoittelua jossakin muualla kuin koulun sisällä, koska oma oppiminen ja työkokemus karttuvat silloin kaikista parhaiten. Koulun sisällä tehdyssä harjoittelussa voi ehkä toimia nimikkeellä tuottaja, mutta runnerina olosta jossain muualla voisi olla silti enemmän hyötyä. Olen käsitellyt tässä työssäni tuottamista ja uskon, että tätä pystytään soveltamaan kaikkeen televisiotuottamiseen, vaikka olenkin keskittynyt suurimmaksi osaksi keskusteluohjelmiin.

Kiinnostavinta harjoittelussa lopulta oli ihmisten tapaaminen ja heidän kanssaan työskentely. Kiinnostavat vieraat ovat syy miksi television katsojat näitä ohjelmia

katsovat mutta ne ovat myös minulle syy pitää työskentelystä tämän genren parissa. Minulle myös vahvistui mielikuva siitä, että haluan tulevaisuudessa löytää oman paikkani televisio- tai elokuvatuotannoissa ja se, että se voi olla mahdollista, vaikka ei kuvaamisesta muuta ymmärtäisikään kuin sen, missä sijaitsee REC-nappula.

Lähteet

- Aslama, M. 1998. Vuorojen karusellissa: näkökulma televisiokeskustelujen vuorovaikutukseen. Teoksessa A. Kantola, I. Moring & E. Väliiverro-
nen (toim.) Media-analyysi: tekstistä tulkintaan. Helsingin yliopiston
Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus, 149–169.
- Bertling, S., Rantala, T. & Saksala, E. 2007. Tuottajan työ. Helsinki: Yleisradio
Oy.
- Clements, S. 2004. Show runner – Producing variety and talk shows for televi-
sion. California: Silman-James Press.
- Erler, R. & Timberg, B. 2011. Talk shows.
[http:// talkshows.about.com
/gi/o.htm?zi=1/XJ&zTi=1&sdn=talkshows&cdn=entertainment&tm=15
1&f=00&su=p284.9.336.ip_&tt=11&bt=1&bts=1&zu=
http%3A//www.museum.tv/](http://talkshows.about.com/gi/o.htm?zi=1/XJ&zTi=1&sdn=talkshows&cdn=entertainment&tm=151&f=00&su=p284.9.336.ip_&tt=11&bt=1&bts=1&zu=http%3A//www.museum.tv/). 28.4.2011.
- eroakirkosta.fi. 2011. Lokakuun tilasto.
<http://www.eroakirkosta.fi/static/ek-tilastot/lokakuut.png>. 5.5.2011.
- Finnpanel. 2011. TV-mittaritutkimuksen tuloksia.
<http://www.finnpanel.fi/tulokset/tv/kk/ohjkan/2010/3/nelonen.html>.
20.2.2011.
- Havainnoivat tutkimustavat. 2007. <http://www2.uiah.fi/projects/metodi/062.htm>.
20.2.2011.
- Hietala, V. 1996. Ruudun hurma – Johdatus tv-kulttuuriin. Jyväskylä: Yleisradio
Oy.
- Koivunen, H. 1997. Hiljainen tieto. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Otava.
- Laajalahti, A. 2004. Huumori talk show-haastatteluissa.
http://www.annelaajalahti.com/pdf/huumori_talk_show_haastatteluissa.pdf. 6.5.2011.
- Mikkonen, T. 1982. Takana loistava tulevaisuus – Tosikertomus kuvaruudun her-
roista ja narreista. Porvoo: WSOY.
- Nuolijärvi, P. & Tiittula, L. 2000. Televisiokeskustelun näyttämöllä –
Televisioinstitutionaalisuus suomalaisessa ja saksalaisessa
keskustelukulttuurissa. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 768.
- Pollick, M. 2011. What is a Talk Show.
<http://www.wisegeek.com/what-is-a-talk-show.htm>. 6.5.2011.
- Rantalainen, S. 2009. Hyvät, pahat ja munat. Helsinki: Johnny Kniga Kustan-
nus.
- Rantanen, E. 2011. Maria! talk show. Email.
eeva.rantanen@tarinatalo.fi. 4.1.2011.
- Routio, P. 2007. Toteava havainnointi ja koe.
<http://www2.uiah.fi/projects/metodi/062.htm>.
- Tarinatalo. 2011. Yhtiö. <http://www.tarinatalo.fi/fi/Yhti%C3%B6>. 28.4.2011.
- Vasenkari, M. 1996. Kulttuurin kenttätutkimuksen alkeet: Osallistuva havain-
nointi. Turku: Vasenkari, M.
- Wikipedia. 2011a. Talk show. http://en.wikipedia.org/wiki/Talk_show. 20.2.2011.
- Wikipedia. 2011b. Tabloid talk show.
http://en.wikipedia.org/wiki/Tabloid_talk_show. 17.2.2011.
- Wikipedia. 2011c. Breakfast television.
http://en.wikipedia.org/wiki/Breakfast_television. 11.1.2011.

- Wikipedia. 2011d. Anna-Kaisa Hermunen
http://fi.wikipedia.org/wiki/Anna-Kaisa_Hermunen. 28.4.2011.
- Wikipedia. 2011e. Tuotantopäällikkö.
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Tuotantop%C3%A4%C3%A4llikk%C3%B6>.
9.5.2011
- Wikipedia. 2011f. Executive producer.
http://en.wikipedia.org/wiki/Executive_producer. 20.2.2011.
- Wikipedia. 2011g. Maria!.
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Maria!>. 20.2.2011.
http://en.wikipedia.org/wiki/Tabloid_talk_show. 17.2.2011.
- Wikipedia. 2011h. Insertti. <http://fi.wikipedia.org/wiki/Insertti>. 20.2.2010.
- Wikipedia. 2011i. Hiljainen tieto.
http://fi.wikipedia.org/wiki/Hiljainen_tieto. 6.5.2011.
- 7 päivää. 2011. Viihde. http://www.seiska.fi/viihdeuutiset/_a108974/. 28.4.2011.